

Sygn. akt VI U 41/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 grudnia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Radomiu VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Jarosław Łuczaj

Protokolant st. sekr. sąd. Marta Gackiewicz

po rozpoznaniu w dniu 7 grudnia 2016 roku w Radomiu

sprawy K. M.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

o prawo do renty rolniczej

na skutek odwołania K. M. od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 23 grudnia 2015 roku, nr (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje K. M. prawo do okresowej renty rolniczej od 21 października 2015 roku do 28 lutego 2017 roku.

SSO Jarosław Łuczaj

Sygn. akt VI U 41/16

UZASADNIENIE

W dniu 8 stycznia 2016 roku K. M. wniósł odwołanie od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 23 grudnia 2015 roku, nr (...), odmawiającej przyznania mu prawa do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym. Podniósł, że jest ona dla niego krzywdząca z uwagi na stan jego zdrowia, czyli głęboką depresję na przemian z manią, ciągły stres, lęk przed kolejnym dniem, ośpienie i trudności w rozwiązywaniu problemów oraz nowych wyzwań (odwołanie – k. 4).

W odpowiedzi na odwołanie, w imieniu Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego – P. Terenowa w R. wniosła o jego oddalenie. Wskazano, że decyzja Prezesa KRUS znajduje uzasadnienie w przepisie art. 21 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników. W wyniku przeprowadzonego badania komisja lekarska nie uznała go za trwale lub okresowo całkowicie niezdolnego do pracy w gospodarstwie rolnym. W oparciu o w/w okoliczności wydana została przedmiotowa decyzja o odmowie prawa do renty rolniczej z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym (odpowiedź na odwołanie – k. 5).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Prawomocnym postanowieniem z dnia 28 sierpnia 2009 roku, sygn. akt I Ns 14/09, Sąd Okręgowy w Radomiu ubezwłasnowolnił częściowo K. M., urodzonego (...) – z powodu zaburzeń afektywnych dwubiegunowych – fazy maniakalnej (akta I Ns 14/09 Sądu Okręgowego w Radomiu).

Postanowieniem z dnia 15 lipca 2010 roku, sygn. akt III RNs 42/10, Sąd Rejonowy w Lipsku ustanowił dla K. M. kuratelę i powołał na kuratora A. K. (odpis postanowienia – k. 35).

Prawomocnym wyrokiem z dnia 24 sierpnia 2010 roku w sprawie VI U 573/10, Sąd Okręgowy w Radomiu zmienił decyzję Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego z dnia 6 maja 2010 roku w ten sposób, że ustalił K. M. prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym od 1 stycznia 2010 roku do 1 grudnia 2010 roku (kopia wyroku – k. 28 dokumentacji lekarskiej w aktach rentowych).

Orzeczeniem lekarza rzeczoznawcy KRUS z dnia 8 lutego 2011 roku K. M. został uznany za nadal całkowicie niezdolnego do pracy w gospodarstwie rolnym okresowo do lutego 2012 roku (wypis – k. 38 dokumentacji lekarskiej w aktach rentowych).

Również orzeczeniem lekarza rzeczoznawcy KRUS z dnia 13 lipca 2012 roku K. M. został uznany za nadal całkowicie niezdolnego do pracy w gospodarstwie rolnym okresowo od 5 kwietnia 2012 roku do czerwca 2013 roku (wypis – k. 51 dokumentacji lekarskiej w aktach rentowych).

Następnie orzeczeniem lekarza rzeczoznawcy KRUS z dnia 23 lipca 2013 roku K. M. został uznany za nadal całkowicie niezdolnego do pracy w gospodarstwie rolnym okresowo do czerwca 2014 roku, zaś orzeczeniem z dnia 10 czerwca 2014 roku – nadal do czerwca 2015 roku (wypisy – k. 62 i 73 dokumentacji lekarskiej w aktach rentowych).

W dniu 21 października 2015 roku K. M. złożył w Kasie Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego P. Terenowej w R. wniosek o przyznanie prawa do renty rolniczej z tytułu całkowitej niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym (wniosek – k. 1 akt KRUS nr(...)). W związku z tym został skierowany na badanie przez lekarza rzeczoznawcę KRUS, który rozpoznał u niego zaburzenia afektywne dwubiegunowe – aktualnie w fazie remisji objawowej. W wyniku badania lekarz rzeczoznawca KRUS w dniu 19 listopada 2015 roku wydał orzeczenie, w którym uznał, że K. M. nie jest całkowicie niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym (wypis z treści orzeczenia lekarza rzeczoznawcy KRUS – k. 97 dokumentacji medycznej w aktach rentowych). Na skutek odwołania K. M. od tego orzeczenia, orzeczeniem z dnia 15 grudnia 2015 roku komisja lekarska KRUS nie uznała go za całkowicie niezdolnego do pracy w gospodarstwie rolnym (orzeczenie komisji lekarskiej KRUS – k. 101-103 dokumentacji medycznej w aktach rentowych).

W związku z powyższym, decyzją z dnia 23 grudnia 2015 roku, nr (...) Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił K. M. przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym (decyzja – k. 8 akt KRUS nr (...)).

K. M. jest magistrem ogrodnictwa, ostatnio pracował jako rolnik, posiada gospodarstwo rolne o powierzchni 16,62 ha, w którym uprawiane jest zboże, jest rozwiedziony, ma czworo dorosłych dzieci (okoliczności bezsporne).

Od 2009 roku K. M. leczony jest psychiatrycznie z powodu zaburzeń afektywnych dwubiegunowych. Z tego powodu był hospitalizowany w okresach od 21 sierpnia 2009 roku do 14 stycznia 2010 roku (z rozpoznaniem zespołu depresyjnego), od 24 lutego do 4 kwietnia 2012 roku (epizod maniakalny), od 2 sierpnia do 9 września 2013 roku i od 20 stycznia do 11 marca 2015 roku (epizod maniakalny z objawami psychotycznymi spójnymi z nastrojem). Kontynuuje leczenie w prywatnym gabinecie psychiatrycznym, w przychodni zdrowia psychicznego i w poradni rejonowej. Obecnie dominuje u niego epizod depresyjny o umiarkowanym nasileniu, a stwierdzone zaburzenia manifestujące się apatią, obniżonym nastrojem, zniechęceniem, wycofaniem społecznym – powodują u niego całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym okresowo do lutego 2017 roku. Utrzymujące się u niego objawy zespołu depresyjnego, obecnie o umiarkowanym nasileniu w istotny sposób dezorganizują jego funkcjonowanie (opinia biegłej z zakresu psychiatrii z opinią uzupełniającą – k. 8-11, 18).

Postanowieniem z dnia 1 grudnia 2016 roku w sprawie sygn. akt III RNs 54/16 Sądu Rejonowego w Lipsku opiekunem prawnym K. M. została ustanowiona D. M. (zaświadczenie – k. 40).

Renta z tytułu całkowitej niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnia łącznie warunki określone w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 20 grudnia 1990 roku o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jednolity Dz. U. z 2016 roku poz. 277 z późn. zm.), tzn. podlegał ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu przez wymagany okres, jest trwale lub okresowo całkowicie niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym, a całkowita niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym powstała w okresie podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu lub w okresach, o których mowa w art. 20 ust. 1 pkt 1 i 2 albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

W okolicznościach niniejszej sprawy warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego nie podlegał badaniu Sądu, bowiem nie był sporny.

Za całkowicie niezdolnego do pracy w gospodarstwie rolnym uważa się ubezpieczonego, który z powodu naruszenia sprawności organizmu utracił zdolność do osobistego wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym (art. 21 ust. 5 w/w ustawy). Całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym uznaje się za trwałą, jeżeli ubezpieczony nie rokuje odzyskania zdolności do osobistego wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym (art. 21 ust. 6 w/w ustawy), a za okresową, jeżeli ubezpieczony rokuje odzyskanie zdolności do osobistego wykonywania pracy w gospodarstwie rolnym (art. 21 ust. 7 w/w ustawy).

Kwestią sporną w niniejszej sprawie pozostawało ustalenie czy stopień zaawansowania rozpoznanych u wnioskodawcy schorzeń powoduje całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym.

Celem ustalenia czy K. M. jest całkowicie trwale, bądź okresowo niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym, Sąd dopuścił dowód z opinii biegłej z zakresu psychiatrii. Biegła H. Ł. w opinii z 4 lutego 2016 roku i w opinii uzupełniającej stwierdziła, że z przyczyn psychiatrycznych jest on całkowicie niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym do lutego 2017 roku.

Stwierdzić należy, że o uznaniu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym nie decyduje samo schorzenie, lecz stopień jego zaawansowania, które czyni ubezpieczonego całkowicie niezdolnym do pracy. O istnieniu takiej niezdolności nie decyduje i nie może decydować także subiektywne odczucie badanego, ale obiektywna ocena specjalistów biegłych lekarzy sądowych. Dlatego w sprawie, w której przedmiotem jest prawo do świadczenia rentowego warunkująca powstanie tego prawa i będąca elementem ustaleń faktycznych, ocena niezdolności do pracy wymaga wiadomości specjalnych i musi znaleźć oparcie w dowodzie z opinii biegłych posiadających odpowiednią wiedzę medyczną, adekwatną do rodzaju schorzeń zainteresowanego.

Sąd podzielił wnioski opinii biegłej H. Ł., w tym jej uzupełniającą opinię oraz uznał je za miarodajne dowody w sprawie. Sporządzona została przez specjalistę z zakresu schorzenia, na które cierpi wnioskodawca. Biegła wydała swoją opinię po uprzednim zbadaniu K. M. oraz po zapoznaniu się z dokumentacją lekarską zgromadzoną w aktach, w tym w aktach organu rentowego. W ocenie Sądu opinia ta jest rzetelna, fachowa i nie budzi uzasadnionych zastrzeżeń. Biegła dokonała wnikliwej analizy stanu zdrowia ubezpieczonego pod kątem jego schorzenia i wyczerpująco uzasadniła swoją konkluzję na temat zdolności K. M. do pracy w gospodarstwie rolnym.

Strona pozwana kwestionowała powyższą opinię, zgłaszając względem niej szereg zarzutów, które jednak nie miały wpływu na wnioski opinii biegłej. Szczegółowo odniosła się ona do nich w opinii uzupełniającej, podtrzymując dotychczasową opinię. W tym miejscu zauważyć należy, że organ rentowy zdaje się on nie dostrzegać charakteru choroby wnioskodawcy: są to zaburzenia afektywne dwubiegunowe, a więc objawiające się naprzemiennie występującymi epizodami manii i depresji. Jest to jednak jedna i ta sama jednostka chorobowa, powodująca u wnioskodawcy praktycznie nieprzerwaną całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym od 1 stycznia 2010 roku.

Biegła H. Ł. stwierdziła, że wnioskodawca jest nadal całkowicie niezdolny do pracy w gospodarstwie rolnym do lutego 2017 roku.

W świetle powyższego Sąd uznał, iż stan zdrowia K. M. powoduje u niego okresową całkowitą niezdolność do pracy w gospodarstwie rolnym od dnia złożenie wniosku o rentę, tj. od 21 października 2015 roku (zgodnie z art. 129 ustawy z dnia z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – tekst jednolity Dz. U. z 2016 roku poz. 887 ze zm. w związku z art. 52 ust. 1 pkt 2) ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników) do 28 lutego 2017 roku. Z uwagi na to, na podstawie art. 477⁽¹⁴⁾ § 2 kpc, Sąd zmienił zaskarżoną decyzję, o czym orzeczono w sentencji.

SSO Jarosław Łuczaj